

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 6/10 88. Første behandling 27/10 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88. Tillægsbetænkning 14/12 88).

Der var stillet 8 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Pernille Forchhammer (S):

Når jeg har bedt om ordet her ved tredjebehandlingen af lovforslag nr. L 39, skyldes det, at jeg ikke synes, at der bør være nogen i offentligheden eller her i Tinget, der sidder med den opfattelse, at lovforslaget bliver bare en lille smule bedre af, at man nu indfører depositum på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser.

Depositum er tænkt således, at man ved tilmelding betaler de 300 kr. og 500 kr., og så får man pengene tilbage, når man færdiggør sin uddannelse. Det lyder sådan set meget godt.

Men hvem er det egentlig, der bliver ramt af sådan en depositumordning? Der er jo frafald i det danske uddannelsessystem, men det viser ikke de unges manglende respekt for de offentlige udgifter, det viser ikke de unges manglende respekt for uddannelsessystemet herhjemme.

Nej, det er et frafald, som viser, at vi har adgangsbegrænsning på de videregående uddannelser, som gør, at man ikke kan få opfyldt sit første ønske, at man ikke kan få opfyldt sit andet ønske, og at man måske bliver puttet ind efter det tredje ønske. Det er et frafald, som viser, at vi har en alt for dårlig erhvervs- og studievejledning herhjemme, som gør, at alt for mange unge vælger en forkert uddannelse. Det er et frafald, som viser, at vi har problemer på praktikpladsområdet. Det er et frafald, som viser, at også unge har sociale problemer, som gør, at de kan få problemer med at gennemføre en uddannelse.

Det er et frafald, som viser, at ungdomsuddannelserne – hvis man tager hovedindtrykket af dem – er ungdomsfjendske, er uattraktive for

ungdommen i dag, og det er det, der skal gøres noget ved. Det er et frafald, som viser, at der er tale om overbooking i det danske uddannelsessystem.

For at blive i fru Kirsten Lees terminologi fra i går vil jeg sige, at vi altså ikke kun skal køre i en trafikfarlig 2 CV her i Danmark. Nej, på uddannelsesområdet skal vi også køre i en propet, trafikfarlig 2 CV, hvor hovederne stikker op gennem soltaget, for man overbooker rent faktisk i det danske uddannelsessystem i dag.

Det er undervisningsministeren, der har ansvaret for de punkter, der har ansvaret for, at frafaldet er begrundet i rent uddannelsespolitiske forhold. Så er det for mig at se uanstændigt, at undervisningsministeren kommer her og straffer de svageste, straffer de mennesker, der falder fra af uddannelsespolitiske grunde i det danske uddannelsessystem. Det er rent faktisk skat på de svageste. Det er skat på en slags fiasco, når man falder fra i ungdomsuddannelserne.

Forslaget bliver ikke mere anstændigt, når man ser, at den eneste gruppe, som fortsat skal betale gebyr, og som skal betale forøget gebyr, nemlig 200 kr. for det første enkeltfag, man tilmelder sig, 100 kr. for hvert af de næste fag, er de mennesker, som forsøger at komme ud af dagpengesystemet, som forsøger at komme ud af det sociale system og over på arbejdsmarkedet. Det er de mennesker, som ikke tidligere har haft chancen for at få en uddannelse, og som nu gennem vores veludbyggede voksenuddannelsessystem har en chance for at indhente det fornødne, så de kan fungere som aktive borgere i det her samfund, der får pålagt det ekstraordinært store gebyr.

Det drejer sig ikke om 200 kr. pr. enkeltfagskursist. Nej, det bliver betydelig mere, når det er pr. fag. På enkeltfagskurserne kører man også med halvårsfag. Hvis det skal dobles op, kan det være et beløb på 1.000 kr. på et år, en enkeltfagskursist skal betale. Altså, her er det de svageste, man rammer ved at gennemføre en depositumordning for gymnasiet og de videregående uddannelser, nemlig dem, som falder fra.

Det skal lige siges, at det specielt er kvinder, der benytter sig af enkeltfagskurserne. Det er specielt kvinder, der har problemer med at komme ind på arbejdsmarkedet på et andet område, og det er altså det, man ved vedtagel-